دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال سیزدهم، شماره‌ی ۴۴
زمستان ۱۳۹۲، صفحات ۹۰ -۷۳

علی اکبر عنابستانی[۱]
حمید شایان[۲]
رضا خسروبیگی[۳]
علی اکبر تقیلو[٤]

نقش مشارکت در توانمندسازی اقتصادی نواحی روستایی با تأکید بر بخش کشاورزی (مطالعه موردی: دهستان ایجرود بالا– استان زنجان)

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۰۹/۰۹ تاریخ پذیرش مقاله: ۹۰/۱۲/۲٤

چکیده

امروزه توجه به رهیافت مشارکت در عملیاتی کردن توانمندسازی اقتصادی روستائیان ضرورتی اجتناب ناپذیر و از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مشارکت با فراهم سازی بسترهای آموزشی و یادگیری لازم، نقش مهمی در انتقال اطلاعات و باروری قدرت تصمیم گیری در کشاورزان دارد و می تواند در بهره برداری مطلوب از منابع و امکانات موثر واقع شود. از آنجا که یکی از دلایل اصلی توسعه نیافتگی اقتصادی در نواحی روستایی، عدم توانمندی روستائیان در درک، شناخت و بهره برداری بهینه از منابع و امکانات موجود می باشد، لذا توجه به این رهیافت جهت خروج اقتصاد روستاها از وضعیت کنونی اجتناب ناپذیر است. از این رو مقاله حاضر سعی دارد با رویکردی جامع و با روش

[۱]- دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد . E-mail: manabestani@um.ac.ir
[۲]– دانشیار جغرافیای روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد.
[۳]– دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد.
[٤]- استادیار گروه جغرافیای دانشگاه ارومیه.

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-30]

توصیفی- تحلیلی به بررسی نقش مشارکت در شکل‌گیری فرایند توانمندسازی روستائیان در بخش کشاورزی ۱٤ سکونتگاه روستایی دهستان ایجرود بالا در شهرستان ایجرود بپردازد. جمع آوری داده‌ها از طریق پرسشنامه در حجم نمونه ۳۳۰ نفر و تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون‌های مناسب SPSS انجام شده است. بررسی‌ها نشان می دهد که سطح مشارکت با میانگین ۱/۸۷ پایین تر از حد مورد انتظار است. در این بین نتایج به دست آمده بیانگر آن است که بین آگاهی از عوامل تولید، آگاهی از اقتصاد بازار و مهارت تصمیم گیری با توانمندی به ترتیب با سطح معناداری ۰/۰۲۵، ۰/۰۰۱ و۰/۰۳۰ ارتباط مستقیمی برقرار است. ضمن اینکه سطح توانمندی اقتصادی روستائیان دهستان در بخش کشاورزی (۱/۷٦) نشان می دهد بسترهای لازم جهت شکل‌گیری این مهم ایجاد نشده است؛ بنابراین ارتقای درک و شناخت روستائیان در زمینه‌ی بهره برداری بهینه از عوامل تولید، آشنایی با مکانیسم بازار و مهارت در تصمیم گیری ضروری می باشد.

کلیدواژه‌ها: اقتصاد روستایی، مشارکت روستاییان، توانمندسازی اقتصادی، ایجرود زنجان.

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-30]